

РЕШЕНИЕ

№ 71

гр. София, 04.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 88 СЪСТАВ, в публично заседание на пети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: КИРИЛ СТ. ПЕТРОВ

при участието на секретаря БОЖИДАРА П. КУБАДИНОВА
като разгледа докладваното от КИРИЛ СТ. ПЕТРОВ Гражданско дело № 20221110137809 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба с вх. № от 12.07.2022 г. от Кредито ЕООД срещу С. И. Т..

В исковата молба ищецът твърди, че на 01.02.2020 г. между страните бил сключен договор при условията за предоставяне на кредит от разС.ие № OL00012252. Договорът бил сключен онлайн, като кредитополучателят го подписал в профила си в платформата на кредитора, въвеждайки уникален четирицифрен код. Страните се били съгласили в договора въвеждането на кода да им силата на саморъчен подпис. На потребителя е отпусната сума в размер на 500 лв., получена чрез Easy Pay. Лихвен процент на заема бил 40.10 %, а ГПР – 48.36%. Падежът на договора настъпил на 01.08.2020 г. Кредитополучателят не изпълнил задълженията си. Поради неизпълнение от страна на ответника, ищецът подал заявление по чл.410 ГПК, но тъй като длъжникът – настоящ ответник подал възражение, обуславя правния си интерес от предявяване на настоящите иски претенции. Моли съда да признае за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 423.36 лева, представляваща главница по договор за кредит № OL00012252/01.02.2020 г. за периода от 01.04.2020 г. до 01.08.2020 г., ведно със законна лихва за период от 06.04.2022 г. /съобразно уточнителна молба с вх. № от 08.08.2022 г./ до изплащане на вземането, сумата 43,38 лева - представляваща договорна лихва за период от 01.04.2020 г. до 01.08.2020 г. /съобразно уточнителна молба с вх. № от 08.08.2022 г./. Претендира разноси в заповедното и исковото производство.

В законоустановения срок е постъпил отговор на исковата молба от ответника. Оспорва иска по основание и размер. Моли искът да се отхвърли. Претендира разноси.

Софийски районен съд, като прецени събраните по делото доказателства и

доводи на страните съгласно чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от правна и фактическа страна следното:

Правната квалификация на предявените обективно кумулативно съединени иски е: *чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. с чл. 6 ЗПФУР и чл. 430, ал. 2 ТЗ.*

Приложено е ч. гр. д. № 18345/2022 г. по описа на СРС, 88 състав, от което се установява, че по заявление на Кредито ЕООД е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК срещу длъжника за вземанията, предмет на настоящия иск. Длъжникът е подал възражение срещу заповедта в срока по чл. 414 ГПК, поради което и на основание чл. 415, ал. 1, т. 1 ГПК се предявяват настоящите установителни иски за съществуване на вземането. Исковите са предявени в срока по чл. 415 ГПК, поради което за ищеца е налице правен интерес от предявените установителни иски по чл. 422 ГПК и същите са процесуално допустими.

По ч. гр. д. е представен индивидуален договор за потребителски кредит № OL00012252, погасителен план, стандартен европейски формуляр и ОУ към договора за потребителски кредит. Първата предпоставка за уважаване на претенцията е наличието на валидно облигационно отношение между ответника и ищеца, по което кредитодателят е изпълнил задълженията си.

Формата за действителност на договора за потребителски кредит съгласно чл. 10, ал. 1 ЗПК е писмена, като се счита за спазена, ако документът е на хартиен или друг траен носител, като по ясен и разбираем начин сочи клаузите, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Съгласно § 1, т. 10 от ДР на ЗПК "траен носител" е всеки носител, даващ възможност на потребителя да съхранява, адресирана до него информация по начин, който позволява лесното ѝ използване за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация. Съгласно чл. 18, ал. 1, т. 3, ал. 2 и ал. 3 ЗПФУР при договори за предоставяне на финансови услуги от разС.ие доставчикът е длъжен да докаже, че е получил съгласието на потребителя за сключване на договора. За доказване предоставянето на преддоговорна информация, както и на изявления, отправени съгласно този закон, се прилага чл. 293 ТЗ, а за електронните изявления - ЗЕДЕУУ. Изявленията, направени чрез телефон, друго средство за гласова комуникация от разС.ие, видеовръзка или електронна поща, се записват със съгласието на другата страна и имат доказателствена сила за установяване на обстоятелствата, съдържащи се в тях. При сключване на потребителски договор за кредит от разС.ие доставчикът на услугата следва да предостави на потребителя стандартния европейски формуляр съгласно приложение 2 на чл. 5 от ЗПК. Законът придава значение на подписан документ само на този електронен документ, към който е добавен квалифициран електронен подпис (чл. 13, ал. 3 ЗЕДЕУУ), но допуска страните да се съгласят в отношенията помежду си да придадат на обикновения електронен подпис стойността на саморъчен. Когато посочените предпоставки са налице, създаден е подписан електронен документ. Неговата доказателствена сила е такава, каквато законът признава на подписаният писмен документ, ако се касае за частен документ, той се ползва с такава сила само за

авторството на изявлението - чл. 180 ГПК – виж *решение № 70 от 19.02.2014 г. на ВКС по гр. д. № 868/2012 г., IV г. о.*

Според т. 3 от договора за кредит сключването на договора за потребителски кредит става онлайн в личния профил на кредитополучателя. След коректно попълнена апликационна форма и в случай, че кредитополучателят е одобрен от кредитора, кредиторът изпраща на e-mail адреса на кредитополучателя проект на договора за кредит, съдържащ предложение по всички въпроси, касаещи страните. След получаване на проекто-договора, кредитополучателят има тридневен срок за правене на промени по цялото му съдържание. В случай, че кредитополучателят е съгласен с всички клаузи по договора и не желае промяна на нито една от тях, кредиторът му изпраща СМС потвърждаващ код, който след въвеждането си прави активен бутона Подпиши в профила на кредитополучателя. Чрез въвеждането на този код и след натискане на бутона Подпиши, кредитополучателят потвърждава желанието си за сключване на договора. Страните изрично се съгласяват въвеждането на уникалния код, потвърждаващ приемането на договора за кредит да има силата на саморъчен подпис. С въвеждането на уникалния код се счита, че кредитополучателят е подписал всяка страница на договора за кредит. След сключването на договора за кредит, кредиторът незабавно превежда заемната сума по банковата сметка на кредитополучателя.

Съгласно чл. 2 от договора за кредит – договорът се счита за сключен и влиза в сила от въвеждането на уникалния код, който кредиторът е изпратил на кредитополучателя под формата на СМС.

Съгласно т. 1.7 с натискането на бутона Подпиши от кредитополучателя се счита, че същият е получил предварителната договорна информация под формата на стандартния европейски формуляр и е подписал всяка страница от договора за кредит. В чл. 44 от договора е предвидено, че с подписването на договора кредитополучателят потвърждава, че съдържащата се в него информация е била внимателно прочетена, че тя е отразена в документа в съответствие с изложеното. Кредитополучателят потвърждава, че се е запознал, разбира и приема условията и параметрите на договора и, че е запознат с обстоятелството, че с подписването на този договор води до встъпване в договорна обвързаност.

Ответникът не оспорва сключването на договора за кредит, вкл. не оспорва да е получил уникалния код на СМС, както и да го е въвел и да е натиснал бутона „Подпиши“. Съгласно разпоредбата на чл. 133 във вр. с чл. 131, ал. 2, т. 5 ГПК с изтичане на срока за отговор се преклудира възможността ответникът да противопоставя възражения, основани на съществуващи и известни му към този момент факти относно възникването, съществуването или погасяването на спорното право. Съдът не може да се произнася по липсващи в отговора на исковата молба възражения по факти, за установяването на които не е дал указания по смисъла на чл. 146, ал. 1 и ал. 2 ГПК. Както с възражението по чл. 414 ГПК, така и с отговора на исковата молба, ответникът твърди наличието на неравноправни клаузи, но не оспорва сключването на договора – в отговора изрично е посочено, че ответникът „е бил подведен да подпише неравностоен договор“ – л. 23. Т. е. подписването

на договора по реда предвиден в договора не се оспорва от ответника. По делото е представено и заверено копие от разписка № 0700010385608965 от Ипей АД, която удостоверява, че на **01.02.2020 г.** в 14:48 ч. С. И. Т. е получил сумата от 500 лв. от наредител Кредито ООД с основание за превода договор № OL00012252 от **01.02.2020 г.** Разписката е подписана лично от С. Т. – л. 38, а поставеният подпис не е оспорен в предвидения за това срок, поради което и съдът намира, че получаването на сумата на основание договора за кредит представлява признание за сключването на облигационното отношение между страните. На следващо място, към исковата молба е представено извлечение на хартиен носител от заявление за онлайн кандидатстване и от регистър искания за кредитно искане. Представеното и прието като доказателство по делото /на хартиен носител като заверен препис/ електронно изявление на една от страните, адресирано до насрещната, чието авторство не е било спорно – има доказателствена стойност /виж *определение № 169 от 06.04.2017 г. по ч. т. д. № 672/2017 г. на I т. о./*.

Съдът намира, че между страните е възникнало договорно правоотношение по договор за кредит от разС.ие № OL00012252, ответникът е подписал договора като е въвел уникалния код за това и е натиснал бутона „Подпиши“, след което и получил договорената сума. Спазена е последователността на действията за сключването на процесния договор. Доколкото съдът приеме, че се установява сключването на договора, то се установява и предоставянето на преддоговорната информация и съгласието на ответника. С подписването на договора /натискането на бутона „Подпиши“/ от кредитополучателя/ се счита, че същият е получил предварителната договорна информация под формата на стандартния европейски формуляр - т. 1.7 от договора.

Процесният договор представлява договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 ЗПК, тъй като с него ищецът се е задължил да предостави на ответника кредит съгласно уговорените параметри и условия. Като такъв за него важат допълнителните изисквания за действителност, предвидени в ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

В чл. 25 от договора страните се споразумяват, че в деня на сключване на договора или най-късно до три календарни дни след подписването му, Кредитополучателят следва да представи на кредитора обезпечение – две ФЛ – солидарни длъжници, които да подпишат договор за встъпване в дълг на хартиен носител, като в случай че в деня на сключване на договора кредитополучателят не представи обезпечение той дължи неустойка в размер на 309.91 лв. На първата страница на договора неустойката е предвидена като дължима, в чл. 1 от договора е предвидено задължението на кредитополучателя да върне получената сума, заедно с лихви, такси и неустойки. Неустойката е предвидена като дължима и в погасителния план към договора, като е посочено, че на всяка падежна дата кредитополучателят следва да плаща и сума в размер на 51.65 лв. – неустойка.

Съдът следи служебно за неравноправни клаузи по договори за потребителски кредит. В случая съдът намира, че е нарушено изискването по чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, като

макар да е посочен годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, в тях не е включена като разход дължимата сума за неустойка за непредоставено обезпечение, която в случая е посочена в погасителния план **като падежно вземане**, с което пряко се нарушава изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК, който забранява ГПР да бъде по-голям от петкратния размер на законната лихва. В част III от Стандартния европейски формуляр към договора е посочено, че ГПР е 48.26 %, както и изрично е отбелязано, че при изчисляването на ГПР е предвидено, че всяка от страните ще изпълнява точно и в срок своите задължения. В договора за кредит е посочено, че ГПР не включва разходите, които кредитополучателят заплаща в резултат на неизпълнението на договорните си задължения. От изслушването на вещото лице в с. з. на 05.12.2022 г. се установява, че неустойката по договора не е включена в ГПР и, ако бъде включена, то ГПР би бил по-висок. В ГПР следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са включени всички разходи, които длъжникът ще направи и, които са пряко свързани с кредитното правоотношение. Съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна. В този смисъл, като не е включил неустойката /отразена като падежно вземане по самия договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 19, ал. 1 ЗПК/ в общата сума, дължима от потребителя, кредиторът е заобиколил изискванията на закона за точно посочване на финансовата тежест на кредита за длъжника, поради което клаузите от договора, касаещи общата сума за погасяване и годишния процент на разходите, са нищожни. Доколкото предвидената неустойка в договора е около 60 % от сумата по кредита, то ГПР би бил в размер значително надвишаващ 50 %.

Получаването на кредита при предлаганите условия, включва изначално и заплащането на неустойка за неосигурено обезпечение. В случая уговорката за обезпечаване на вземането не само е задължително условие за получаване на сумата, но и дължимата неустойка поради неизпълнението на това задължение е начислена към датата на сключване на договора и е включена като дължима в погасителния план – приложение № 1 към договора. Оттук и съдът намира, че дължимата неустойка следва да се включи към ГПР. Липсата на разход в договора при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 ЗПК – виж в този смисъл *определение № 50685 от 30.09.2022 г. по гр. д. № 578/2022 г. на III г. о. на ВКС*, както и *решение № 261440 от 4.03.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 13336/2019 г.*, *решение № 3321 от 21.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 8029/2021 г.*, *решение № 3136 от 9.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 8850/2021 г.*

И тъй като не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22 ЗПК. При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото

ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК – виж **решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. д. № 3855/2021 г. на IV г. о. на ВКС**, както и **решение № 3432 от 28.11.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 3194/2022 г.**, **решение № 262416 от 06.04.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 11890/2019 г.**, **решение № 262316 от 06.04.2021 г. на СГС по в. гр. д. № 1799/2020 г.**

Следователно искът следва да бъде уважен на основание чл. 23 ЗПК до размера на чистата стойност на кредита. Общият размер на чистата стойност на кредита е 500 лв.

С **решение на СЕС по дело С-170/2021 г. от 30.06.2022 г. „Профи Кредит България“ ЕООД срещу Т.И.Т.**, е посочено, че член 6, параграф 1 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че в хипотезата, в която по силата на тази разпоредба, разглеждана в светлината на принципите на равностойност и ефективност, националният съд, който е сезиран със заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение, е длъжен служебно да извърши прихващане между плащането, извършено въз основа на неравноправна клауза в договор за потребителски кредит, и останалата дължима сума по договора. От тълкуването на Съда на ЕС следва, че дори в едностранни производства по чл. 410 ГПК може да се стигне до хипотеза, при която да е необходимо да се извърши служебно прихващане между плащането, извършено въз основа на неравноправна клауза в договор за потребителски кредит, и останалата дължима сума по договора.

От кредитираната ССЧЕ се установява, че по договора е извършено едно плащане в размер на 145 лв., с което са погасени, както следва 76.64 лв. главница, 16.71 лв. – лихва и 51.65 лв. – неустойка. Оттук и заплатената сума в размер на 145 лв. следва да се отнесе изцяло към получената чиста стойност по кредита, доколкото съдът намира, че договорът е недействителен.

Ето защо, искът за главница е основателен за сумата в размер на **355 лв.** /500-145/- главница /остатък от чистата стойност/ по договора. Върху сумата ще се присъди и законна лихва за период от 06.04.2022 г. /съобразно уточнителна молба с вх. № от 08.08.2022 г./ до изплащане на вземането. Искът за главница за разликата над 355 лв. до пълния предявен размер от 423.36 лева и искът за сумата 43.38 лева - представляваща договорна лихва за период от 01.04.2020 г. до 01.08.2020 г. ще се отхвърлят като неоснователни.

По разноските:

Разноски се дължат на двете страни по съразмерност.

Ищецът претендира сума в общ размер на 685 лв. за разноси по исково производство – за ДТ, депозит за ССЧЕ и адвокатско възнаграждение като представя доказателства за заплащането на сумите, от която по съразмерност в тежест на ответника ще се възложи сумата от **521 лв.** За заповедното производство ищецът претендира сума от 385 лв., от която по съразмерност при отчитане и на отхвърлянето на искането за издаване на заповед за изпълнение за част от претенциите, на ищеца се следва сума в размер на **188.52 лв.**

Ответникът претендира адвокатско възнаграждение по исковото и заповедното производство. По делото е направено възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК- виж молба с вх. № от 31.10.2022 г. Възражението е основателно делото не се отличава с правна или фактическа сложност, поради което и на ответника се дължат разноси за адвокатско възнаграждение в минимален размер. Договорът за правна защита и съдействие по исковото производство е сключен м.09.2022 г. и сумата в размер на 800 лв. по договора е заплатена м.09.2022 г., респ. измененията в Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения от м.11.2022 г. са неприложими в случая. Заплатените възнаграждения следва да се намалят до сумата от по 300 лв. за всяко производство на основание чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредбата. От тази обща сума /600 лв./ по съразмерност за двете производства в тежест на ищеца ще се възложат разноси в общ размер на **143.64 лв.**

Така мотивиран, **СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД**

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявените от Кредито ЕООД с ЕИК: 204554530 и адрес: гр. София, бул. Витоша № 81, ет. 3, ап. 10, срещу С. И. Т. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Тайга № 26, положителни установителни искове, че ответникът дължи на ищеца сумата от 355 лв. – остатък от дължима главница във връзка с договор за кредит № OL00012252/01.02.2020 г., ведно със законна лихва за период от 06.04.2022 г. /съобразно уточнителна молба с вх. № от 08.08.2022 г./ до изплащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 18345/2022 г. по описа на СРС, III ГО, 88 с-в., като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск за главницата за разликата над сумата от 355 лв. до пълния предявен размер от 423.36 лева, както и **ОТХВЪРЛЯ** изцяло иска за сумата 43.38 лева - представляваща договорна лихва за период от 01.04.2020 г. до 01.08.2020 г.

ОСЪЖДА С. И. Т. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Тайга № 26, да заплати на Кредито ЕООД с ЕИК: 204554530 и адрес: гр. София, бул. Витоша № 81, ет. 3, ап. 10, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от **521 лв.** – разноси по съразмерност за исковото производство и сумата от **188.52 лв.** – разноси по съразмерност за заповедното производство.

ОСЪЖДА Кредито ЕООД с ЕИК: 204554530 и адрес: гр. София, бул. Витоша № 81, ет. 3, ап. 10, да заплати на С. И. Т. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, ул. Тайга № 26, на

основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата в общ размер на **143.64 лв.** – разноси по съразмерност и за двете производства – исковото и заповедното производство.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____